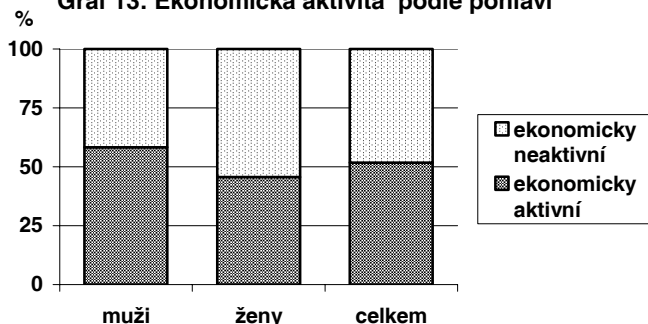

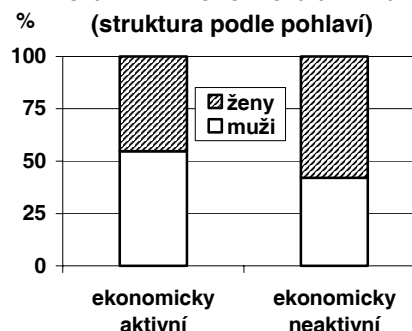
Ekonomická aktivita

Podle výsledků SLDB je v České republice do pracovního procesu zapojeno celkem 5 253 400 osob, což představuje 51,8% obyvatelstva. Ekonomicky aktivních je 2 379 878 žen a 2 873 522 mužů. Zapojení žen do pracovního procesu je u nás tradičně vysoké, míra jejich ekonomické aktivity patří k nejvyšším na světě. Podíl ekonomicky aktivních mezi ženami je na výši 45,6%, což představuje rozdíl 12,6 procentních bodů oproti podílu u mužů, kde je ekonomicky aktivních 58,2%. Tomu odpovídají i výsledky analýzy struktury ekonomické aktivity podle pohlaví – mezi ekonomicky aktivními je 45,3% žen, mezi ekonomicky neaktivními je jich 57,9%.

Graf 13: Ekonomická aktivita podle pohlaví

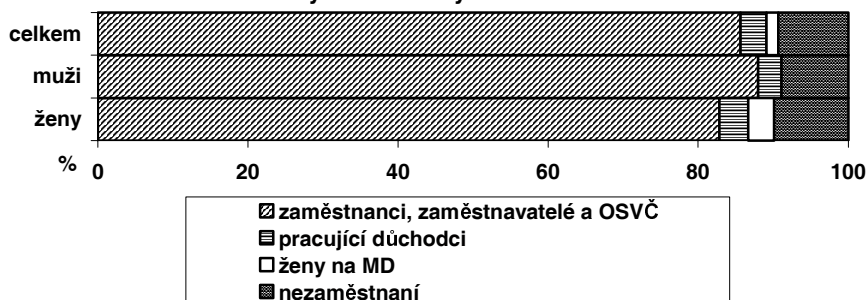

Graf 14: Ekonomická aktivita (struktura podle pohlaví)

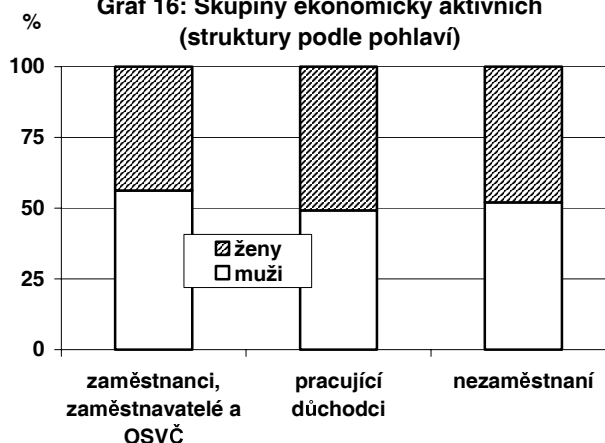
Podstatnou většinu ekonomicky aktivních tvoří zaměstnanci, zaměstnavatelé a osoby samostatně výdělečně činné (85,7%). Mezi ženami je to 82,8%, mezi muži 88,0%. Druhou největší skupinou jsou nezaměstnaní (9,3%). V době sčítání bylo bez práce 9,9% žen a 8,9% mužů. Pracujících důchodců je mezi osobami ekonomicky aktivními celkem 3,4% (tj. 3,0% žen a 3,9% mužů), ženy na mateřské tvoří 1,6% ze všech žen, což představuje 3,5% ze všech ekonomicky aktivních žen.

Graf 15: Struktury ekonomicky aktivních mužů a žen

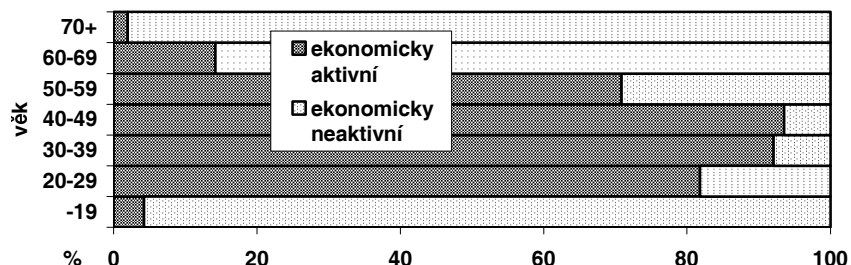
Ve skupině pracujících důchodců o něco převládají ženy – je jich 50,8%, což je o 1,6 procent více než mužů. V ostatních případech je zastoupení mužů vyšší než zastoupení žen: mezi zaměstnanci, zaměstnavateli a OSVČ byl rozdíl 12,4% ve prospěch mužů, mezi nezaměstnanými je to 4,2 % opět ve prospěch mužů.

Graf 16: Skupiny ekonomicky aktivních (struktura podle pohlaví)

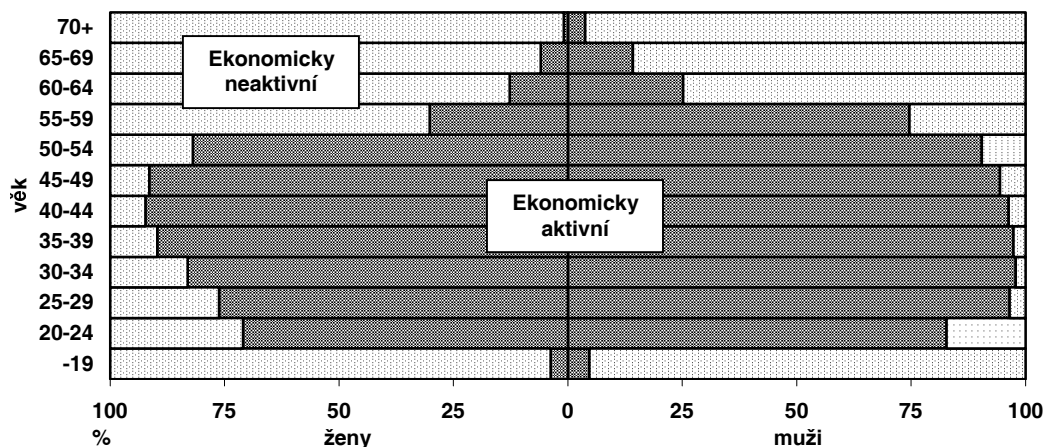
Ve věku do 19 let včetně pracuje pouhých 4,2% populace. Masové zapojení nastává až ve věku 20-29 let, kdy se podíl ekonomicky aktivních zvýšil o 77,6 procentních bodů, tedy na 81,8%. Ve věku 30-49 ekonomická aktivita kulminuje a do pracovního procesu je zapojeno více než 90% obyvatel. Pracovat přestávají lidé postupně: ve věku 50-59 ještě pracuje 70,9%. (Představuje to oproti věkové kategorii 40-49 let pokles o 22,7 bodů). Nejčastěji odcházejí lidé do důchodu ve věku 60-69, kdy se podíl ekonomicky aktivních dále snížil o 56,7 bodů a v práci jich zůstává pouze 14,2%. Ještě v sedmdesáti letech nebo i po sedmdesátce pracuje 2% obyvatel.

Graf 17: Ekonomická aktivita podle věku

I když ve všech věkových skupinách podíly ekonomicky aktivních mužů převyšují podíly žen, v průběhu života zaznamenala statistika podle pohlaví odlišnou dynamiku zapojení jednotlivých věkových skupin do pracovního trhu. Názorně to ukazuje následující graf č.18.³

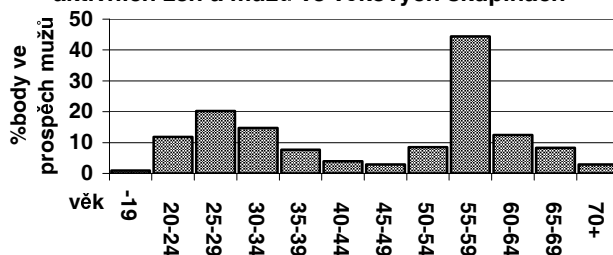
Graf 18: Ekonomická aktivita mužů a žen (struktury podle věku)

Odlišnosti se projevují ve věku 20-34 let, kdy ekonomická aktivita mužů převyšuje aktivitu žen až o 20,3 procentních bodů a především pak v kategorii 55-59 let, kdy byl naměřen rozdíl nejvyšší, a to 44,4 bodů. Nebereme-li v úvahu nejmladší věkovou kategorii, která se na povolání teprve připravuje a kde jsou rozdíly minimální, nejvíce se zapojení žen do pracovního procesu přiblížilo úrovni mužů ve věku 40-49 let: v kategorii 40-44 let činil rozdíl ve prospěch mužů 4 procentní body a ve věku 45-49 to byly dokonce jenom tři body. V období 50-54 let věku je podíl žen menší o 8,5 procentních bodů. Ve věku 55-59 rozdíl kulminuje (44,4 bodů) a pak se začíná snižovat: ve věku 60-64 odcházejí do důchodu i muži a rozdíl byl již jen 12,4 bodů, ve věku 65-69 to bylo 8,3 bodů, ve věku 70+ již jen 2,9 bodů.

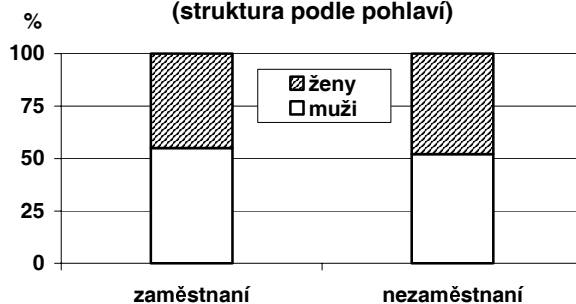
³ Je třeba připomenout, že jde o dva soubory (mužů a žen) a tedy o dvě struktury, vypočítané z odlišných základů. Při porovnávání jejich podílů se tedy jedná o procentní body.

Graf 19: Bodový rozdíl podílu ekonomicky aktivních žen a mužů ve věkových skupinách

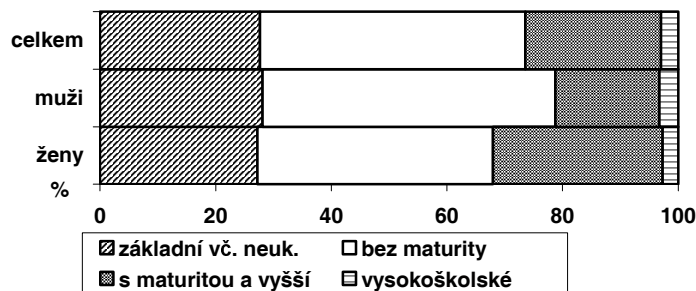
V posledním desetiletí je v České republice závažným sociálním a ekonomickým problémem rostoucí nezaměstnanost. V době Sčítání lidu, domů a bytů, tj. k 1. březnu 2001, bylo podle výsledků tohoto sčítání bez práce 9,3% ze všech ekonomicky činných osob. Mezi ženami však bylo toto procento vyšší (9,8%) než u mužů (8,8%). Podíl mužů mezi zaměstnanými byl o 2,9 procentních bodů vyšší než jejich podíl mezi nezaměstnanými, u žen tomu bylo přesně naopak: jejich podíl mezi nezaměstnanými převyšoval podíl u zaměstnaných.

Graf 20: Zaměstnaní a nezaměstnaní (struktura podle pohlaví)

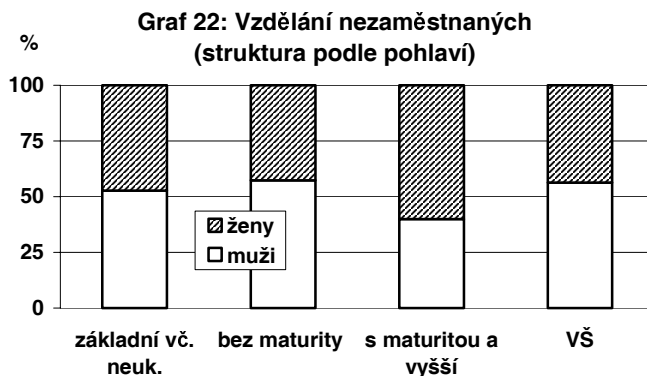

Na možnost získat práci má značný vliv výše dosaženého vzdělání. Nejvyšší podíl mezi nezaměstnanými, téměř polovinu, tvoří lidé se středním vzděláním bez maturity (45,9%), nejmenší je podíl vysokoškoláků (3,0%). Rozdíly jsou podle pohlaví: vyšší podíly u žen než u mužů představují nezaměstnaní s maturitou nebo s vyšším vzděláním (o 11,3 procentních bodů, což je vůbec nejvyšší naměřený rozdíl mezi oběma pohlavími). Podíly ostatních typů vzdělání převažují u mužů: o 9,9 bodů u vzdělání bez maturity, o 0,9 bodů u základního vzdělání a u vysokoškolského vzdělání jsou rozdíly vůbec nejmenší, pouze půl procentního bodu ve prospěch mužů. Názorně o tom vypovídá graf:

Graf 21: Nezaměstnaní podle vzdělání a pohlaví

Pohled na strukturu podle pohlaví v jednotlivých stupních vzdělání, které nezaměstnaní občané ve SLDB uvedli, ukazuje, že právě stupeň „s maturitou a vyšší“ je oblastí, kde ženy převažují: mezi nezaměstnanými s takovým vzděláním je jich 60,1%. Jinde je zastoupení žen nižší než zastoupení mužů. Podrobnější obrázek ukazuje graf č.22.

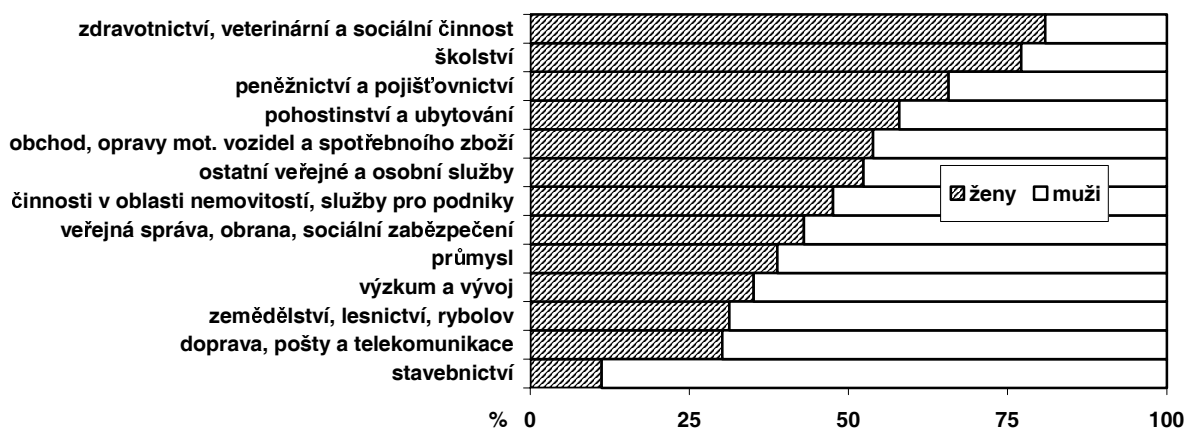

Specifickou kategorií jsou nezaměstnaní absolventi škol. Jde o problém s velice závažnými důsledky, již vzhledem k nízké věkové kategorii takto postižených. Místo aby mladí lidé získávali potřebné pracovní návyky a zkušenosti, musí se potýkat s obtížnou situací nezaměstnaného se všemi ekonomickými, sociálními i psychologickými důsledky. Zanedbatelný není ani negativní dopad na ekonomiku, protože společnost do vzdělání těchto absolventů investovala nemalé peníze a nyní oni nemají možnost uplatnit své vzdělání a z hlediska svého i z hlediska celospolečenského tyto investice patřičně zhodnotit. Při SLDB bylo sečteno celkem 44 973 neumístěných absolventů škol, z toho bylo 20 382 žen a 24 591 mužů. Podíl žen je tedy nižší, představuje 45,3%, což je o 9,4% méně než bylo naměřeno u mužů.

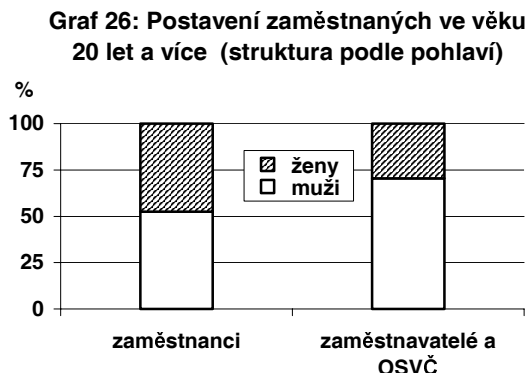
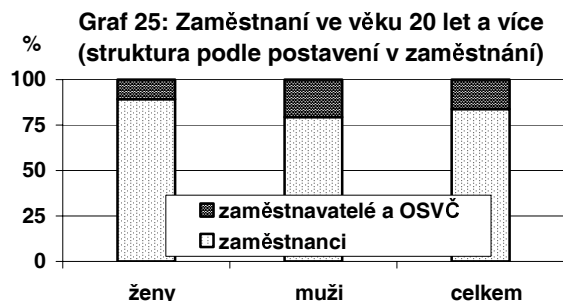
Podle odvětví ekonomické činnosti nacházejí ženy uplatnění především ve zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti (mezi zaměstnanými v tomto odvětví je 80,9% žen), dále ve školství (77,2% žen) a v peněžnictví či pojišťovnictví (65,8%). Ženy také převažují mezi zaměstnanými v pohostinství a ubytování, kde jich je 58,0%, v odvětví obchodu, oprav motorových vozidel a spotřebního zboží (53,8%) a i v oblasti ostatních veřejných a osobních služeb (52,4%). Muži zase dominují především ve stavebnictví naměřeným poměrem celých 88,8%, dále v oblasti dopravy, spoju a telekomunikací (69,8%) nebo v zemědělství, lesnictví a rybnictví (68,7%). Převažují i ve výzkumu a vývoji (64,9%), v průmyslovém odvětví (60,1%) a více mužů než žen je také ve sféře veřejné správy, obrany a sociálního zabezpečení (57,0%) či v oblasti nemovitostí a služeb pro podniky (52,4%).

Graf 24: Zaměstnaní v jednotlivých odvětvích ekonomické činnosti (struktura podle pohlaví)

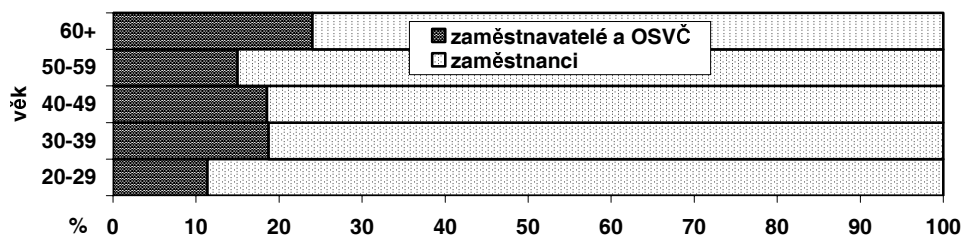
Podle postavení v zaměstnání pracuje většina zaměstnaných osob jako zaměstnanci nebo jsou zaměstnavateli či samostatně výdělečně činní. Pouze půl procenta tvoří ti ostatní, kam spadají členové produkčních družstev nebo pomáhající rodinní příslušníci. Pro potřeby analýzy byl proto

soubor zaměstnaných vyhodnocen bez této třetí skupiny a rozdělil se tak na zaměstnance a podnikající (tj. zaměstnavatelé a osoby samostatně výdělečně činné).⁴ Celkem je mezi těmito zaměstnanými 83,8% zaměstnanců a 16,2% zaměstnavatelů či osob samostatně výdělečně činných. Muži podnikají častěji než ženy – mezi ženami je podnikatelek 10,7%, mezi muži 20,6%. Ještě názorněji to dokumentuje analýza struktury podle pohlaví: mezi zaměstnanci je 52,4% mužů a 47,6% žen, mezi podnikateli je žen pouze 29,5%, mužů 70,5%.

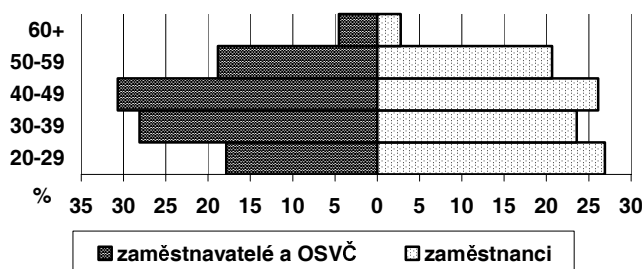
Strukturální pohled na věkové skupiny zaměstnaných podle postavení v zaměstnání ukazuje velice názorně, jak s vyšší věku (s výjimkou kategorie 50-59 let) relativně přibývá lidí v postavení zaměstnavatele nebo OSVČ. Ve skupině 20-29letých podniká 11,4%, ve věku šedesát let a více je to již 24,0%.

Graf 27: Věkové kategorie zaměstnaných ve věku 20 let a více (struktura podle postavení v zaměstnání)

Podle věku byly zjištěny mezi oběma skupinami rozdíly. (Je nutné vzít v úvahu, že struktura byla vypočítána zvláště za oba soubory, jedná se tedy o dvě věkové struktury, vypočítané z odlišného základu. Při porovnávání rozdílů mezi podíly v pravé a levé části grafu 28 jde proto ne o rozdíl procent, ale o rozdíl procentních bodů). Mezi zaměstnavateli a OSVČ je nejsilněji zastoupena věková skupina 40-49 let (30,7%), dále je to kategorie 30-39 let (28,1%), 50-59 let (18,8%) a 20-29 let (17,9%). Celých 4,5% dokonce podniká ve stáří 60 let a více. Zaměstnanců je nejvíce ve věku 20-29 let (26,9%), dále 40-49 let (26,1%), 30-39 let (23,6%) a 50-59 let (20,7%). Zaměstnanců ve věku 60 let a starších je 2,8%.

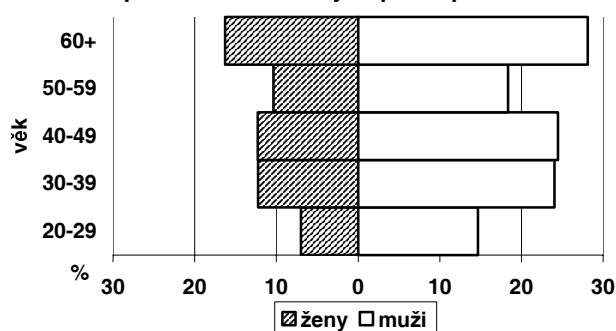
Graf 28 : Postavení v zaměstnání (struktury zaměstnaných podle věku)

⁴ Pokud je tedy dále pojednáno o postavení v zaměstnání, jedná se vždy o takto upravený soubor.

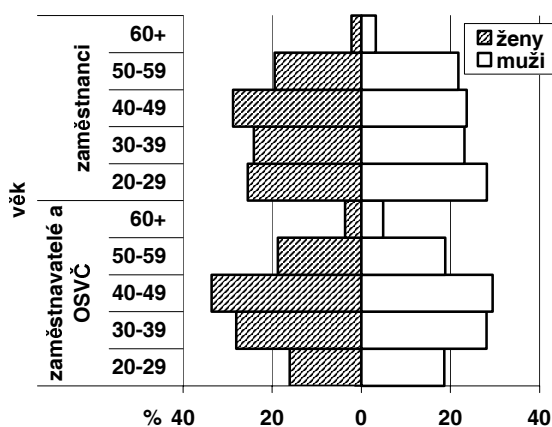
Rozdíly byly ve struktuře věkových skupin podle postavení v zaměstnání také podle pohlaví. V souboru mužů byl ve všech věkových kategoriích podíl podnikatelů vyšší než tomu bylo v souboru žen. V obou skupinách podíl vzrůstal s věkem s výjimkou věkové kategorie 50-59 let, kde došlo k poklesu. Nejvyšší podíl podnikajících byl však mezi šedesátiletými a staršími a to jak u žen (naměřeno bylo 16,3%) tak u mužů (28,1%). Tedy pracují-li lidé ještě i po šedesátce, bývají častěji v postavení zaměstnavatele či jsou samostatně výdělečně činní než pracující z ostatních věkových skupin (pozn.: opět se jedná o dvě struktury a při jejich porovnávání jde o bodové rozdíly).

Graf 29: Podíly podnikajících ve věkových skupinách zaměstnaných podle pohlaví

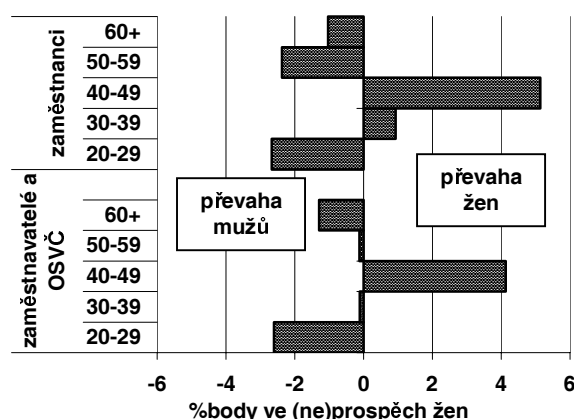

Z hlediska distribuce podílů do věkové struktury nebyly u podnikajících zjištěny rozdíly v pořadí dle velikosti mezi souborem mužů a žen. U zaměstnanců došlo k odlišnostem na prvních dvou místech: v souboru mužů bylo nejvíce 20-29letých, na druhém místě se umístila věková kategorie 40-49 let. V souboru žen si tyto dvě věkové kategorie umístění prohodily: nejsilnější zastoupení měla kategorie 40-49 let, nejmladší sledovaná skupina, 20-29 let, byla až na druhém místě.

Graf 30: Zaměstnanci a podnikatelé, věkové struktury mužů a žen

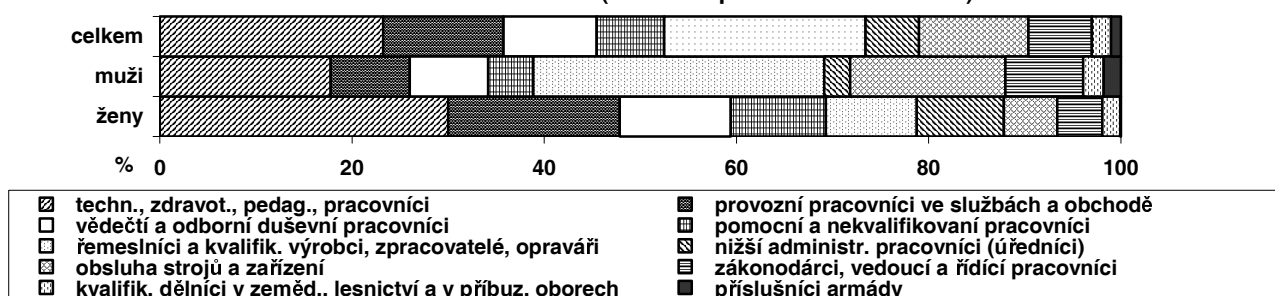

Graf 31 : Bodové rozdíly mezi muži a ženami ve věkových strukturách zaměstnanců a podnikajících

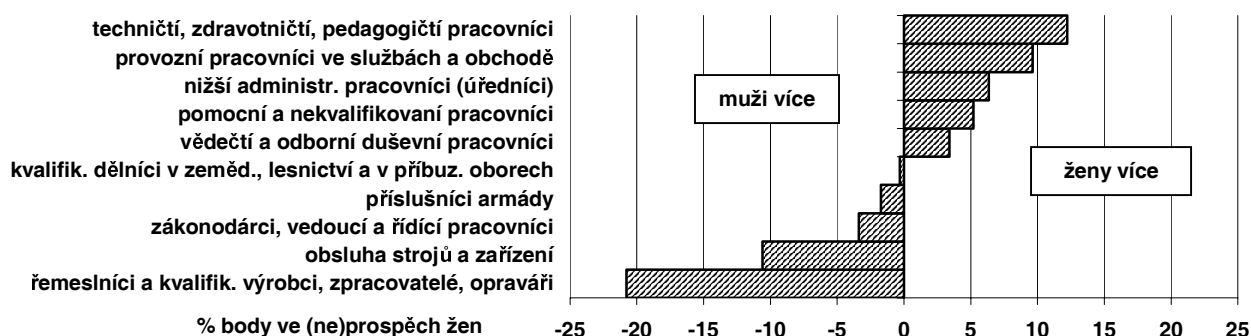
Podle hlavních skupin zaměstnání jsou mezi zaměstnanými nejsilněji zastoupeny dvě skupiny: technici, zdravotníci a pedagogové (23,2%), následují řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé a opraváři (21,0%). Více než deset procent připadlo ještě na provozní pracovníky ve službách a obchodě (12,5%) a na obsluhu strojů a zařízení (11,4%). Nejméně je mezi zaměstnanými příslušníků armády (1,0%) a kvalifikovaných dělníků v zemědělství, lesnictví a příbuzných oborech (2%). Rozdíly byly zjištěny podle pohlaví: ženy nejčastěji pracují jako techničtí, zdravotničtí či pedagogičtí pracovníci (30,0%), jako provozní pracovníci ve službách a obchodě (17,9%), dále vědeckí a odborní duševní pracovníci (11,6%). Ostatní skupiny zaměstnání nedosáhly ani 10%. Naproti tomu muži si nejčastěji vybírají zaměstnání jako řemeslníci, kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři (sem spadá 30,3% zaměstnaných mužů), nebo technici, zdravotníci či pedagogové (17,8%) a jako obsluha strojů či zařízení (16,1%). Ostatní skupiny zaměstnání představují v souboru zaměstnaných mužů podíl menší než deset procent. Kompletní přehled znázorňuje graf.

Graf 32 : Zaměstnaní (struktura podle tříd zaměstnání)

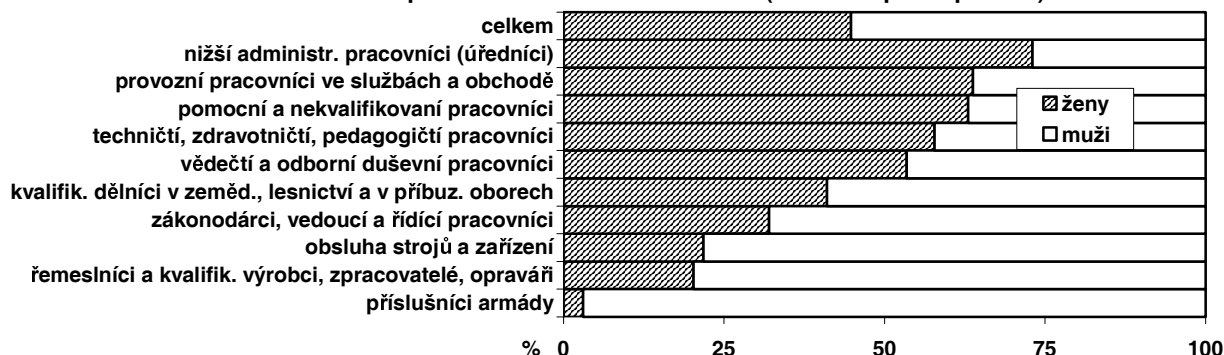
Při porovnání podílů v souboru zaměstnaných žen s podíly v souboru zaměstnaných mužů byl naměřen nejvyšší rozdíl 20,8 procentních bodů a to ve prospěch mužů v případě kategorie „řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé a opraváři“. Druhý nejvyšší zjištěný rozdíl (12,2 bodů) byl ve prospěch žen ve skupině „techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci“. Rozdíl vyšší než deset procentních bodů byl změřen ještě u obsluhy strojů a zařízení (10,5 bodů ve prospěch mužů).

Graf 33: Bodové rozdíly struktur podle hl. zaměstnání mezi zaměstnanými muži a ženami

Analýza struktury deseti sledovaných hlavních skupin zaměstnání podle pohlaví zaměstnaných je rozdělena napůl: v pěti skupinách převažují ženy a v pěti muži. Nejvyšší podíl žen (73,0%) najdeme mezi nižšími administrativními pracovníky a úředníky, dále mezi provozními pracovníky ve službách a v obchodě (63,8%), mezi pomocnými a nekvalifikovanými pracovníky (63,0%) nebo mezi technickými, zdravotnickými a pedagogickými pracovníky (57,8%). Mírnou převahu mají ženy ještě mezi vědci a odbornými duševními pracovníky (53,4%). Doménou mužů je v první řadě armáda, kde mezi jejími příslušníky bylo ve SLDB sečteno 97,0% mužů. Více než tři čtvrtiny pracovníků tvoří muži také mezi řemeslníky, kvalifikovanými výrobci, zpracovateli a opraváři (79,8%) a při obsluze strojů a zařízení (78,2%). Více mužů než žen najdeme také mezi zákonodárci, vedoucími a řídicími pracovníky (68,0%) a více jich pracuje i jako kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a příbuzných oborech (59,0%).

Graf 34: Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání (struktura podle pohlaví)

A v jakých zaměstnáních nacházejí zaměstnaní muži a ženy své uplatnění nejčastěji? Především hned zkráj je třeba uvést poznatek, že zaměstnání, která si vybírají spíše muži než ženy, je více než povolání, která si vybírají spíše ženy. Muži tedy mají „širší záběr“ při volbě profese, vybírají z pestřejší

škály. Převaha žen je v 33 skupinách zaměstnání, převaha mužů je ve 47 případech z celkem 80 skupin zaměstnání. Představuje to procentní poměr 41,2 : 58,8, tedy nižší zastoupení „ženských“ zaměstnání. Více než 90% převahu mají ženy mezi zdravotnickými asistenty, rehabilitačními pracovníky, odbornými ošetřovateli, zdravotními sestrami, lidovými léčiteli, kancelářskými a manipulačními pracovníky, sekretářkami, písařkami a úředníky, zpracovávajícími číselné údaje. Stejně silnou (tedy více než 90%) převahu mají muži v těchto zaměstnáních: stavební dělníci, řidiči motorových vozidel, malíři, lakýrníci, tapetáři, čističi, kominíci, horníci, dělníci pro práci s výbušninami, kameníci, lodní posádky, příslušníci armády, formíři, svářeči a podobné dělnické profese. Následující dvě tabulky přináší přehled o skupinách zaměstnání, řazených sestupně podle výše podílu žen nebo mužů, zastávajících uvedené profese. V první tabulce jsou takto seřazeny všechny skupiny, kde mají nadpoloviční většinu ženy, ve druhé tabulce ty skupiny, kde převládají muži. Zaměstnání, která se tak ocitla na konci tabulek, jsou ta, kde je zastoupení podle pohlaví nejméně v rovnováze.

Tabulka 1: Zaměstnání, kde převažují ženy		Procento žen
1	zdravotničtí asistenti, optici, rehabilitační pracovníci, odborní ošetřovatelé, zdravotní sestry a lidoví léčitelé	96,5
2	kancelářští a manipulační pracovníci, sekretářky, písařky a úředníci zpracovávající číselné údaje	93,2
3	kvalifikovaní výrobci textilií, oděvu a výrobků z kůží, kožešin, zpracovatelé kůží, kožešin, obuvníci a kvalifikovaní dělníci v příbuzných oborech	87,8
4	pečovatelé a pomocní ošetřovatelé	86,4
5	sociální pracovníci	86,3
6	učitelé základních škol a předškolní výchovy	84,5
7	obsluha strojů na úpravu a výrobu textilních, kožešinových a kožených výrobků	84,5
8	úředníci ve službách a obchodě	83,6
9	odborní administrativní pracovníci, celní, daňoví pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech	81,6
10	pedagogičtí pracovníci - vychovatelé, pedagogové pro předškolní výchovu, instruktoři a mistři odborné výchovy, ostatní pedagogové	80,4
11	manekýni, manekýnky a modelky	75,6
12	pomocní a nekvalifikovaní pracovníci zaměřeni na prodej a služby	75,2
13	prodavači v obchodech, ve stáncích a na tržištích, předváděči zboží	74,0
14	astrologové, jasnovidci a pracovníci v příbuzných oborech	73,8
15	provozní pracovníci stravování a pracovníci v příbuzných oborech	68,3
16	odborní administrativní pracovníci jinde neuvedení	68,1
17	učitelé středních škol	65,7
18	učitelé na speciálních školách a učitelé a odborní pedagogičtí pracovníci jinde neuvedení	65,4
19	hrnčíři, skláři, umělečtí řemeslníci a pracovníci v příbuzných oborech /ruční výroba/	59,8
20	kvalifikovaní zpracovatelé, výrobci potravinářských výrobků	59,6
21	odborní pracovníci ve společenských vědách, ekonomové a umělečtí pracovníci, novináři a redaktoři	58,8
22	techničtí a laboratorní pracovníci v oblasti biologie, zemědělství a v příbuzných oborech	58,2
23	úředníci ve skladech, v dopravě, v přepravě, v knihovnách, na poštách a v příbuzných oborech	58,0
24	montážní dělníci /práce na montážních linkách/	57,6
25	nevysvěcení profesionální pracovníci náboženských společností	56,5
26	vědci a odborní duševní pracovníci v oblasti podnikání a v příbuzných oborech	54,8
27	odborní pracovníci v právní oblasti a archiváři, knihovníci a odborní pracovníci v kultuře a v informacích	53,1
28	vědci, odborníci a inženýři v biologických, lékařských a příbuzných oborech	52,9
29	obsluha strojů na výrobu potravin a příbuzných výrobků	52,9
30	kvalifikovaní dělníci v zemědělství - zahradníci a pěstitelé orientovaní na trh, chovatelé zvířat pro trh a pracovníci v příbuzných oborech	52,2
31	polygrafové, knihvazači a pracovníci v příbuzných oborech /kromě obsluhy strojů/	51,6
32	pomocní a nekvalifikovaní pracovníci v dolech a lomech, v průmyslu, stavebnictví, v dopravě a v příbuzných oborech	51,1
33	obsluhující pracovníci v dopravě a při cestování /průvodci/	50,6

Tabulka 2: Zaměstnání, kde převažují muži		Procento mužů
1	stavební dělníci hlavní stavební výroby a pracovníci v příbuzných oborech	99,2
2	kvalifikovaní dělníci zajišťující dokončovací stavební práce a pracovníci v příbuzných oborech	99,1
3	řidiči motorových vozidel	98,2
4	malíři, lakýrníci, tapetáři, čističi, kominíci a pracovníci v příbuzných oborech	97,5
5	horníci při dobývání surovin, dělníci pro práci s výbušninami a kameníci	97,3
6	příslušníci armády	97,0
7	lodní posádky a dělníci v příbuzných oborech	96,9
8	formíři, svářeči, výrobci a opraváři výrobků z plechů, potápěčské čety a pracovníci v příbuzných oborech	96,3
9	mechanici a opraváři strojů a zařízení /bez mechaniků a opravářů elektrických a elektronických strojů a zařízení/	94,9
10	obsluha automatických nebo poloautomatických dřevoobráběcích strojů	94,4
11	obsluha strojů a zařízení pro práce na železničním svršku	93,5
12	kováři, nástrojáři, zámečníci a pracovníci v příbuzných oborech	93,4
13	obsluha důlního zařízení, razicích štítů a zařízení na zpracování nerostů	92,5
14	obsluha zemědělských, lesních, zemních, zdvihacích a podobných pojízdných zařízení	90,3
15	pracovníci ochrany a ostrahy	87,7
16	odborní pracovníci církevních a náboženských institucí /duchovní/	87,7
17	obsluha elektrárenských a příbuzných zařízení	87,2
18	letecký a lodní personál /odborný/	86,5
19	policejní inspektoři a detektivové	85,5
20	kvalifikovaní dělníci v lesnictví, v rybářství a myslivosti a v příbuzných oborech	82,7
21	obsluha strojů na výrobu výrobků z kovů a nerostů	82,5
22	technici ve fyzikálních, technických a příbuzných oborech	82,3
23	zpracovatelé dřeva, truhláři a dělníci v příbuzných oborech	81,6
24	řidiči železničních kolejových vozidel a dělníci v příbuzných oborech	81,0
25	mechanici, seřizovači a opraváři elektrických a elektronických zařízení a přístrojů	81,0
26	vědci a odborníci ve fyzikálních a příbuzných vědách, architekti a techničtí inženýři /tvůrčí pracovníci/	78,7
27	techničtí pracovníci v oblasti výpočetní techniky	78,2
28	zákonodárci a vyšší státní úředníci	78,2
29	pracovníci získávající obživu v zemědělství a rybářství /samozásobitelé/	76,6
30	profesionální sportovci a pracovníci ve sportu	75,2
31	obsluha zařízení na zpracování kovů	75,0
32	bezpečnostní, protipožární, kolaudační technici, technici kontroly jakosti a technici železničního provozu	69,0
33	vedoucí a řídicí pracovníci organizací, podniků, společností	67,8
34	vedoucí pracovníci politických, zájmových a odborových organizací, přednostové, tajemníci a vedoucí pracovníci okres. a obecních úřadů	67,2
35	výrobci a opraváři přesných přístrojů a nástrojů z kovů a podobných materiálů a výrobci a opraváři šperků	64,4
36	obsluha automatických montážních linek a průmyslových robotů	64,2
37	obsluha zařízení při chemické výrobě	63,7
38	obsluha pecí a zařízení na výrobu skla, keramiky a obsluha zařízení v příbuzných oborech	62,9
39	obsluha zařízení na zpracování dřeva a zařízení v papírnách	62,0
40	vědeckopedagogičtí pracovníci a učitelé na vysokých školách	61,9
41	obsluha strojů na výrobu chemických výrobků	60,4
42	obsluha optických a elektronických zařízení	59,3
43	obsluha strojů na výrobu pryžových a plastových výrobků	59,0
44	odborní pracovníci - zprostředkovatelé obchodních a finančních transakcí, obchodní agenti a pracovníci v příbuzných oborech	56,3
45	výkonní pracovníci umění a zábavy	54,7
46	obsluha tiskárenských, knihvazačských strojů a strojů na výrobu předmětů z papíru	53,4
47	pomocní a nekvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví, rybářství a příbuzných oborech	53,1